

Izhaja enkrat v mescu.

Velja 4 gold. 30 kraje. na leto.

Štev. 4. V Celovcu 15. aprila 1874. XXIII. tečaj.

Pridiga za II. povelikonočno nedeljo.

(Sv. Anzelm škof: Čemu je Jezus škofe postavil?)

(Konec.)

Kar tirja pamet naša, in za kar nam je priča sv. pismo, c) ravno to nam poterdjuje tudi ustno izročilo. Sv. apostelj Pavel je položil svoje posvečene roke Titu in Timoteju in ju tako posvetil za škofe. Zraven jima je zaukazal, naj tudi tako delata, naj pokladata roke in v sebi obudita gnado, katero sta prejela od sv. Duha. In res tako se je godilo v prvih časih sv. cerkve, se je godilo od stoletja do stoletja, se godi naše dni in godilo se bode do konca sveta. Vselej je bilo in bode tako: papež, škofi in duhovniki!

Škofe je toraj Jezus postavil; zdaj pa prestopimo na vprašanje:

2. Čemu je Jezus škofe postavil? Jezus je škofe postavil, da vernim oznanujejo pravo vero, da jim stvarjajo in pošiljajo mašnike in da obravnujejo cerkvene zadeve. Vse to je zvesto opravljal škof Anzelm. Jezus je škofe postavil:

a) da vernim oznanujejo pravo vero. Ob času sv. Anzelma je nastal hud prepir z Gerki; l. 1098 je papež poklical tudi škofa Anzelma v neko laško mesto, kjer je bilo 123 škofov zbranih, da bi se verski prepir z Gerki poravnal. Dolgo so besedovali in se pogovarjali, pa niso nič kaj imenitnega sklenili, kar papež zakliče: „Anzelm, naš oče in učenik, kje si?“ Tedaj poprime Anzelm besedo, in govori tako učeno in krepko, da so morali Gerki obmolkniti. Njih kriva vera je bila obsojena.

Kakor svoje dni sv. Anzelm tako oznanujejo tudi naše dni škofi svojim vernim pravo in čisto Jezusovo vero. Aposteljnomo in njenim naslednikom — škofom — je Jezus obljubil, da ostane pri

njih do konca sveta in da jim bode poslal sv. Duha, duha resnice, ki jih bode vsega učil in vsega spominjal, kar je bil Jezus učil. Res, da je Rim serce in središče katoliške cerkve; v Rimu se shranjuje zaklad prave in čiste Jezusove vere, ki jo uči nezmotljiva učeča cerkev in jo varuje in razklada v verskih zadevah nezmotljivi papež; pa vendar vsem deželam in krajem je ne more papež sam oznanovati, v to so postavljeni škofi, ki imajo vsak svojo škofijo; ti škofi stojijo z rimskim papežem v edinosti in zvezi in tako od tod dobivljajo pravo Jezusovo vero. Zatorej, ljubi moji! ako hočemo tisto sv. vero imeti, katero je Jezus učil, katero so aposteljni oznanovali, katero so ssv. mučenči in mučenice s svojo kervjo polijali, katero so pravoverni vselej imeli in spoznavljali, — moramo se terdno držati naukov, ki jih nam oznanujejo škofi, ki so s sv. Očetom v Rimu v edinosti in zvezi. Naj torej pride, kdorkoli si bodi, naj pride cesar ali minister, modrijan ali bogatinec, naj pride škof ali duhovnik, kateri pa uči in terdi kaj družega, kakor naš škof, — ne poslušajte ga, kriv prerok je, tak prerok, o katerih pravi sv. apostelj Pavel: „Nekteri so, ki vas motijo in hočejo preverniti sv. evangelje. Pa ko bi tudi mi, ali angelj iz nebes nam drugači oznanoval, kakor sino vam oznanovali, bodi preklet.“ Kdor toraj drugači uči, kakor od papeža poterjeni in poslani škofi, ta je kriv prerok, naj pride v ovčjem oblačilu, znotraj je dereč volk, ki hoče čredo ločiti od pastirja, da ložej davi in mori. Prava vera je pri naših škofih, — zatorej oklenimo se jih terdno; zato jih je Jezus postavil, da nam hranijo in oznanujejo pravo Jezusovo vero! — Jezus je škofe postavil za to:

b) da vernim stvarjajo in pošiljajo mašnike. Sv. Anzelm je bil pregnan iz svoje škofije, moral je iti na ptuje, pa vernil se je zopet na svoj sedež. Tu je svoje težavne dolžnosti zvesto spolnoval; da odpravi vse napake in nerodnosti, ki so med njegovim prognanstvom, vteple se v cerkev. Hodil je sam po škofiji in učil svoje ovčice in delil jim ssv. zakramente; pa posvečeval tudi mašnike in jih pošiljal vernim ovčicam za pastirje, naj jim delijo svete zakramente in opravljajo daritev sv. maše. Taka je tudi naše dni in bode do konca sveta. Mašniki vam ne oznanujejo samo le pravo Jezusovo vero, temveč delijo vam tudi svete zakramente, kerščujejo vam otročiče, odpuščajo vam grehe, lomijo vam angeljski kruh pri božji mizi, posvečujejo in blagoslovijajo vaše zakone in stojé vam na strani pri poslednji vojski na smertni postelji. Oni tudi darujejo nekervavo daritev svete maše za žive in mertve, za dušne in telesne potrebe. To vam delajo duhovniki! Kdo jih pa vam posvečuje in stvarja in pošilja? Nihče drug, kakor naši škofi; le oni edini imajo od Jezusa pravico in oblast, pa tudi dolžnost, zato jih je Jezus postavil. Le edinim aposteljnem je Jezus rekel: „Kakor je Oče poslal mene, tako pošljem jaz tudi vas; sprejmite sv. Duha“ . . . Zatorej so tudi le edini aposteljni

hodili po svetu, volili si pomagavce, jim roke pokladali, nad njimi molili, delili jim duhovno oblast in jih tako posvečevali za mašnike. Preljubi moji! Dobro poslušajte in globoko vtisnite si v serce: Duhovnik, ki ni od pravovernega škofa posvečen in poslan, ni prišel po pravem potu, — pri vratih — k vam, temveč zlezal je skozi okno skrivši ko tat in ni pravi pastir. On nima pravice in oblasti, svete zakramente deliti in sv. mašo darovati, ne more vas grehov odvezati, ne more vaših zakonov posvečevati, vse, kar tak najemnik in kriv prerok dela, vse je neveljavno, vse zgubljeno, vse grešno. Po Nemškem in v Švajci jemljejo katoliškim faram po nekterih krajih prave duhovnike in mašnike in jim silijo take, ki so posvečeni in poslani od škofov, ki niso pravi katoliški škofi, ki so od prave vere odpadli in s papežem niso v edinosti in zvezi. Oh to je vredno kervavih solz, katoliške sirote so omilovanja vredne. Nimajo svetih zakramentov, nimajo svete maše, nimajo na smertni postelji nobene duhovne pomoči. Pri nas, hvala Bogu! še ni taka, pa ne vemo, kaj še pričakamo; časi so hudobni; hudobni in neverni in krivoverni duh tudi v naše kraje tišči. Naj pa pride, karkoli hoče, tega ne pozabimo, da so le tisti pravi katoliški duhovniki, ki jih je posvetil in poslal tak škof, ki je s papežem v edinosti in zvesti; za to je Jezus postavil aposteljne in škofe, da nam stvarjajo in pošiljajo mašnike. Jezus je slednjič postavil škofe,

c) da vladajo in branijo cerkev in njene pravice. Aposteljnom in škofom je Jezus dal oblast, v cerkvi razvezovati in zavezovati, oblast zaukazovati in prepovedovati, oblast vpeljevati in preklicevati. Te cerkvene oblasti so se škofi tudi posluževali, in tudi sv. Anzelm; branil je cerkveno oblast in pravice zoper kralja Viljema, ki je po krivično segal v cerkvene zadeve. Viljem je škofa Anzelma mučil in preganjal in slednjič prisilil, da se je podal sam v Rim in pomoči iskal pri papežu. Papež ga častito sprejeme in se kralju Viljemu pismeno pritoži zoper krivico, ki jo dela cerkvi in škofu. Kralj Viljem potem na lovu nanagloma umerje brez spovedi in brez odveze. Novi kralj Henrik je bil sperva pravičen in ni se vtikal v cerkvene reči. Ščasoma pa tudi on ravno tako počenja in škofu Anzelm veliko grenkost in žalost napravlja. Ob koncu pa vendar pravica zmaga, pravda se za cerkev srečno konča in Anzelm se verne v svojo škofijo. Umerl je tam po viharnem življenju 21. aprila 1109.

Tako imajo tudi še zdaj le samo škofi pravico in oblast — ne od kralja ali cesarja, ne od ministra ali državnega poslanca — temveč od Boga, od Jezusa Kristusa — le škofi imajo pravico in oblast, cerkev vladati in cerkvene zadeve obravnavati. Pa kakor sv. Anzelm, godi se tudi našim škofom po nekterih deželah: Kralji in cesarji, ministri in državni zbori segajo v škofove pravice. Katoliški škofi v zavesti svojih pravic in dolžnost, polni sv. Duha, vsi vneti katoliške gorečnosti, vsi serčni in stanovitni kličejo: „To

ne gre; ne moremo odstopiti od svojih pravic in dolžnost; darujemo rajši vse premoženje svoje, rajši gremo v ječe; rajši damo kri in življenje, kakor da iz rok pustimo pravice, ktere nam je podelil Jezus in kakor da zanemarjamo dolžnosti, ktere nam je naložil Jezus, ki bo nas enkrat sodil.“ In res! kar govorijo, tudi storijo: V Švajci so vsi škofje pregnani iz domače dežele in prebivajo na ptujem; v Porusiji so že vsem škofom vso njih robo rubili in tri že v ječo zaperli, — in zakaj: Zato ker cerkev in njene pravice branijo in pravijo, da posvetna oblast nima pravice segati v cerkvene reči. Oni se deržijo Jezusovih besed: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega.“ Oni odgovarjajo, kedar jih hočejo siliti, naj delajo zoper vero in vest, oni odgovarjajo s svetim Petrom: „Sodite, ali je prav pred Bogom, vas bolj slušati kakor Boga.“

Preljubi moji! kaj časi nam prinesó, ne vemo; to pa kot verni katoličani vemo, da dajali bomo cesarju, kar je cesarjevega; pa tudi Bogu, kar je božjega; to vemo in kot verni katoličani se bomo po njem ravnali, da so škofi od Boga svetega Duha postavljeni, naj vladajo Jezusovo cerkev, naj vernim zaukazujejo v cerkvenih rečeh.

Sklep.

Meseca septembra leta 1873 so se bili katoličani v Švajci zbrali in imeli velik shod. Freiburški škof Marilly je zbrane nagovoril. Vsi pričujoči škofi so zaklicali z enim glasom: „Mi škofi prisegamo, da ostanemo edini z nezmotljivim papežem in njemu zvesti, da hočemo ljubiti Jezusa in rajši umreti, kakor našo sv. prisego prelomiti.“ Več kot sto duhovnikov in veliko tisoč katoličanov je perste povzdignilo in klicalo: „Mi prisegamo, zvesto in stanovitno stati pri sv. cerkvi.“ To so dobri pastirji, — to so dobre ovčice! Dobri pastirji — škofi — učijo svoje ovčice prave Jezusove vere, pošiljajo jim prave duhovnike pa vladajo in branijo sveto cerkev in njene pravice. Dobre ovčice pa nauk svojih škofov in njih pomagavcev radi poslušajo in zvesto spolnujejo; — radi prejemajo ssv. zakramente in radi služijo najsvetejšo daritev sv. maše; — v cerkvenih zadevah se nepremakljivo deržijo tega, kar od sv. Duha postavljeni škofje zaukazujejo. Sv. Anzelm je bil pravi škof in dober pastir po volji božji, njegovi katoličani so bili dobre ovčice Jezusove. Terpeli so sv. škof in dobre ovčice, — pa terpljenje je minilo, burja se je vlegla in prišla je ura, ko so škof in ovčice šle pred sodnji stol najvišega pastirja Jezusa Kristusa in od njega prejeli večno plačilo zvestega hlapca. Sv. škof Anzelm prosi Boga za nas, da ostanemo verne in dobre ovčice katoliške cerkve! Amen.

Pridiga za III. povelikonočno nedeljo.

(Sv. Marka: Od štirih evangelistov; gov. J. A.)

„Vsi sv. aposteljni in evangelisti za nas Boga prosite.“

Lit. vseh svetnikov.

V v o d.

„Kedar molite, ne bodite kakor hinavci, kateri radi v shodnicah in ob voglih potov stojé in molijo, da bi jih ljudje videli. Ti pa, kedar moliš, pojdi v svoj bram, zapri duri in moli svojega Očeta na skrivnem, in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povernil.“ — Tako nas uči naš Gospod Jezus moliti. Ali pa mi ne delamo tem Jezusovim besedam nasproti, ki tudi hodimo očitno po potih in molimo med njivami in travniki od cerkve do cerkve? — Če gremo iz pravega namena, ljubi moji! to gotovo ni Jezusovim besedam nasproti, ampak še lepo je in Bogu dopadljivo; drugač bi cerkev take obhode prepovedala, tako jih pa še ukazuje in priporoča. Jezus nas v omenjenih besedah le svari, da pri molitvi ne smemo človeške hvale ampak čast Božjo iskati. Velikoveč imajo te procesije, kakor na god sv. Marka in križev teden, mnogo podučljivega v sebi in nas od vidnih reči k nebeškim željam povzdigujejo. Če gremo namreč po polji, posebno zdaj spomladi, če vidimo, kako vse zeleni, kako drevesa poganjajo in cvetó; če slišimo, kako ljubi tički stvarniku hvalo prepevajo, — gotovo se tudi nam serce širi in se v pobožni molitvi vzdiguje k svojemu stvarniku, od kterega vse to pride. Ja, ljubi moji! en sam pogled v oživljeno, pomladansko naravo nas uči, kako mogočen, kako moder, kako čez vse dobrotljiv je Gospod Bog. Zato tudi sv. Pavel nevernikom njih malikovanje očita, ker bi vendar že iz teh reči, ktere vidijo, čez vse mogočnega in modrega Boga lahko spoznali. Iz vidnih reči tedaj nevidnega Boga lahko nekoliko spoznamo, kakor nas sprelepo uči pobožni Job: „Prašaj namreč živino in te bo učila in ptice pod nebom, in ti bodo naznanile. Ogovori zemljo in ti bo odgovorila in ribe v morju ti bodo pripovedovale, kdo ne ve, da je vse to Gospodova roka naredila.“ Vendar pa bi samo iz vstvarjenih reči Boga in njegove volje ne mogli natanko spoznati, ker je po grehu naš um pokvarjen in naša volja oslABLJENA. Zato se nam je pa dobrotljivi Bog sam razodel in je naši slabosti pomagal. Razodel se je v starem

zakonu po Mojzesu in prerokih, v novem pa po svojem sinu Jezusu Kristusu. Kar je naš Gospod Jezus učil in delal, to so njegovi aposteljni oznanovali po širokem svetu, nekteri izmed njih so pa tudi nekoliko njegovih nauk in čudežev zapisali. To veselo oznanilo, sporočilo Jezusovega nauka in delovanja, imenujemo z gerško besedo evangelje, in može, ki so ga spisali evangeliste. Štirje so, poznate jih: Sv. Matevž, sv. Marka, sv. Lukež in sv. Janez.

Ker smo ravno včeraj god sv. Marka evangelista obhajali, hočem se te priložnosti poslužiti in vam enkrat od

štirih evangelistov in sv. evangelja sploh nekoliko povedati. Božja pomoč bodi z nami!

Razlaga.

Kakor imamo med pisavci novega zakona 4 evangeliste, tako so tudi med pisavci starega zakona 4 večji preroki, namreč: Izaija, Jeremija, Ecehiel in Daniel. Sv. prerok Ecehiel je živel blizu 600 let pred Kristusom in je bil z drugimi Judi vred v babilonsko sužnost odpeljan. Ta sv. mož je bil od Boga poklican, odpeljanu svoje rojake v sužnosti svariti in tolažiti. Sam nam popisuje, kako ga je Bog poklical, in kakošno prikazen je imel. Tako-le pravi: „In prigodilo se je trideseto leto (naše sužnosti), ko sem bil med vjetimi zraven reke Kobara, da so se nebesa odperle in sem videl Božje prikazni. In sem videl in glej vihar priverši od polnoči in velik oblak in poln ognja in svitloba okoli njega in iz njegove srede se je videla kakor leskeča ruda, to je iz srede ognja. In v sredi ognjenega oblaka podoba štirih žival, in te so bile videti kakor človekova podoba, vsaka je imela 4 obraze in 4 perutnice. Podoba teh obrazov pa je bila: človeški obraz in levov obraz na desni, volovski obraz na levi in orlov obraz pa zadek njih štirih, njih perutnice so se dotikale, dve ste pa život pokrivala. In v sredi med živalmi je bila viditi sem ter tje švigajoča ognjena svitloba in iz ognja je blisk švigal. Kedar sem pa živali gledal, se je prikazalo eno kolo na tleh zraven žival, katero je bilo kakor čveternato. In kolesa so tekle na vse štiri strani in gredé se niso vračevale. Velikost in visokost je bila strašna viditi in vseh štirih koles platišča so bile krog in krog polne oči. In ko so živali hodile, so tudi kolesa zraven njih hodile; in ko so se živali od zemlje vzdignile, so se ž njimi tudi kolesa vzdignile, ker duh življenja je bil v kolesih. Nad glavami žival je bilo kakor obnebje. In slišal sem veršenje perutnic, kakor šumenje veliko vodà, kakor glas visokega Boga; ko so šle je bilo slišati kakor hrum velike množice, kakor hrum vojskine trume. In nad obnebjem, ki je na njih glave molelo, je bilo videti podoba sedeža, kakor iz kamna safira in nad podobo sedeža je bila viditi kakor človekova podoba zgorej. In sem vidil

nekaj kakor bron, ki je bilo viditi kakor ogenj znotraj njega krog in krog; od njegovega ledja gori in od njegovega ledja doli sem videl kakor podoba živega ognja krog in krog. Kakor mavrica ob deževnem času na oblaku, taka svitloba se je okoli in okoli njega vidila.“

Ta čudna prikazen, ki se tudi „Gospodov voz“ imenuje je po razlaganji cerkvenih učnikov podoba razodenja Božjega po štirih evangelistih.

1. Nad živalmi je videl prerok sedež leskeč kakor iz safirovega kamna, in na tem sedežu je bila kakor človeška podoba, ktere pa ni mogel razločiti, ker je bila krog in krog od živega ognja obdana in se mu je zdelo, kakor bi videl sredi ognja bliskečo rudo, razbeljeni bron, iz kterega je na vse strani blisk švigal. — Kaj je to pač družega, kot neskončno in neizrečeno bitje živega Boga, ki prebiva v nepopisljivi svitlobi (1. Tim. 6, 16.) in kterega še nobeden nikoli ni videl, le edinorojeni Sin, kteri je v Očetovem naročji, on ga je oznanil. (Jan. 1, 18.)

2. Dasiravno pa Boga nobeden človek, dokler je tukaj v zemeljskem telesu, videti in zapopasti ne more in ga bomo še le tam videli, kakoršen je (1. Jan. 3, 2.), vendar se nam je toliko razodel, kolikor je k našemu zveličanju potreba. Razodel se nam je že v starem zakonu po Mojzesu in prerokih, še bolj natanko pa v novem po svojem Sinu, čigar dela in nauke so zapisali in zapustili štirje evangelisti. Ti sveti, od Boga izvoljeni možje starega in novega testamenta so predpodobljeni po teh živalih, ki nosijo Gospod Boga na leskečem sedežu, to je, ki nam oznanjujejo njegove lastnosti in njegovo voljo. In ker so ravno štiri živali, ki peljejo Gospodov voz, so s tem dosti očitno naznanjeni štirje veliki preroki stare in štirje evangelisti nove zaveze.

3. Te živali pa imajo po Ezechielovi prikazni vsaka po štiri obraze; človeškega, levovega, volovskega in orlovega. To pomenja po razlaganji cerkvenih učnikov, da se je Gospod Bog ljudem že v stari zavezi, še bolj pa v novem posebno po štirih lastnostih, zadevah in straneh pokazal. Razodel se je človeškemu rodu kot človek, kralj, duhoven in Bog. Kot človek je Bog po svetu hodil v podobi svojega Sina Jezusa Kristusa. Lev pomenja kralja, ker je kralj med živalmi; vol, ki je bil najimenitniša daritev stare zaveze, pomenja duhovna; in orel, ki se izmed vseh žival najviši vzdiguje in najdalej vidi, pomenja Božje, vsegavedno in najvišje bitje.

Ravno iz tega vzroka se pa tudi štirje evangelisti s temi podobami malajo:

a) Sv. Matevž ima angelja s človeškim obrazom zraven sebe, ker je Božjega Sina Jezusa popisal po njegovi človeški natori in ker svoje evangelje pričjenja z bukvami rodov, iz kterih je bil Jezus rojen po mesu. —

b) Sv. Marka ima pri sebi leva, ker nam je popisal Jezusa kakor kralja, ki je prišel na svet, da vstanovi svoje božje kraljestvo, sv. cerkev; pa tudi zato, ker svoje evangelje začenja s kerstom pokore, katero je oznanoval sv. Janez v puščavi, kjer navadno prebivajo levi. —

c) Sv. Lukež se obrazuje z volom, ker nam posebno razkazuje čast Jezusovo kot višega duhovna, ki je za grešni svet opravil kervavo daritev na križu; pa tudi zato, ker v začetku svojega evangelija pripoveduje od Caharijeve daritve.

d) Sv. Janezu pa se prideva podoba orla, ker je največ pisal od Jezusove božje natore in se je v svojem evangeliju orlu enak vzdignil nad une 3 evangeliste. Od njega sprelepo piše sv. Avguštin: „Uni 3 evangelisti so z večlovečenim Bogom tako rekoč po zemlji hodili, ter so manj povedali od njegove Božje natore; ta pa, kakor da bi se mu bilo studilo po zemlji hoditi, se je povzdignil ne le nad zemljo in nad vse višave zraka in nebes, ampak tudi nad vse trume angeljev in nad vse verste nevidnih moči, in je prišel k njemu, po katerem je storjeno, ko pravi: „V začetku je bila Beseda!“

4. Ecehiel pa je videl v svoji prikazni tudi štiri kolesa, pod živalmi, okrogle kakor krogla in krog in krog polne oči. Te štiri kolesa naznanujejo, da se bo Božji nauk razširil po vseh štirih straneh sveta. In to se je tudi res zgodilo. Hitrim kolesom enako se je sv. evangelje razneslo po širokem svetu; spoznanje pravega Boga in nadzemeljskih resnic (upodobljeno po brezštevilnih očeh) se je razširilo po vseh štirih straneh sveta. Zato se pri procesiji na svetega Rešnjega Telesa dan na štirih krajih pojó začetki štirih evangelij.

5. Živali v Ecehielovi prikazni gredó, kamor jih duh Gospodov žene in se med sebo s perutami dotikajo; kolesa spodaj tekó, kedar živali tekó; stojé, kedar živali stojé; se od zemlje vzdignejo, kedar se živali vzdignejo! — To vse se je tudi spolnilo nad evangelisti. Tudi oni se s perutami dotikajo, ker eden družega razlagajo in dopolnujejo; kažejo pot popotnim, ker učé hoditi po poti življenja; se vzdigujejo z drugimi, ki si za popolnost prizadevajo, ker jih zmiraj bolj k večjemu in globokejšemu spoznanju Božjemu pripeljejo.

Sklep.

To je tedaj Ecehielova prikazen, Gospodov voz in njegovo razlaganje, kakor ga razlagajo cerkveni učeniki. Zakaj sem vam pa, ljubi moji! danes to povedal, kar morebiti še nikoli slišali niste? — Zato, da veste, kaj tiste živali pomenjajo, ki jih imajo sv. evangelisti zraven sebe, posebno pa še zato, da vas k hvaležnosti opominjam do neskončno dobrotljivega Boga, ki nas ni pustil v temi nevednosti in nejevere, kakor jih je še toliko milijonov nesrečnih

ajdov, ampak nam je po svojem Sinu nebeške resnice razodel, po apostelnih oznanil, po evangelistih izročil! — Ali ne bomo tedaj sv. evangeliste v časti imeli in jih na pomoč klicali, ker so nam to veselo oznanilo, nauk od Sinu Božjega, pot resnice in življenja, sv. evangelje zapustili in izročili? Saj ni lepše povesti, ni boljšega pisma, ni veselejšega sporočila, kot je sv. pismo, sv. evangelje! Nedeljo na nedeljo, praznik na praznik, leto na leto se bere to pismo, se razlaga sv. evangelje — pa je vendar zmeraj novo, zmeraj ljubo. Iz tega studenca se ne naveličajo pridigarji in kerščanski učenci zajemati, ne kerš. poslušavci piti in poslušati! To pismo ima večno veljavo! Zakaj nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa, ki so v teh bukvah, nikoli ne bodo prešle!

Ljubi moji! Veliko je bukev na svetu — veliko dobrih, lepih in pobožnih; pa nad sv. pismo, nad sv. evangelije jih le nobenih ni! Kerščanski poslušavci! Večidel že znate brati; in če vi odraščeni ne, znajo vaši otroci. O naj se vam ne smilijo mali krajcarji, kupite sv. evangelje, nobena kerščanska hiša naj ne bo brez njega! Iz teh bukev se ne bote nikoli naveličali brati; bolj ko bote brali, rajši bote brali! V teh bukvah bote našli tolažbo v britkostih, svet v dvomih, pomoč v skušnjavah in še na zadnjo uro, ko vam bo že vse odveč in pristujeno, bote besede sv. evangelja še radi poslušali, v njegovih tolaživnih besedah sladko zaspali!

Taka se je godila sv. Marku. Sv. Marka je bil od sv. Petra v Jezusovi veri podučen in kerščen. Poznej ga je tudi sv. Peter posvetil za škofa in ga je poslal v Egipt, naj oznanuje tam sv. evangelje. Serčno je sv. Marka učil, veliko čudežev delal in veliko malikovavcev spreobernal. Terpel je groza veliko in slednjič ker-vavo smert storil za sv. evangelje. Ob priložnosti nekega ajdovskega praznika so ga neverniki prijeli, zvezali in nevsmiljeno vlačili po ojstrih krajih do noči; sv. Marka je bil ves razpraskan in ker-vav, — pa vendar je hvalil Boga. Tako zdelanega so vergli v ječo. Drugi dan ga zopet vlačijo tako dolgo, da je svojo dušo iz-pustil. Pa to ni še jim bilo zadosti; trinogi so še popadli mertvo truplo in ga vergli v ogenj. Tako grozno je terpel in tako strašno je umerl sv. Marka. Pa vse je bil voljno preстал in še v smerti bil veselega serca. Kdo ga je tolaževal, kdo ga podpiral, kdo ga razveseloval? Sv. nauk, ktereга je oznanoval, sv. evangelje, ktereга je spisal! Toraj vas še enkrat opominjam: Kupite sv. evangelje, berite v njem radi in pogosto! Pa ne berite samo, ampak živite tudi po njegovih naukih. Nauki ti niso znajdba človeška, nauki ti so iz nebes in tudi tiste, ki po njih živé, peljejo v nebesa. Amen.

Pridiga za IV. povelikonočno nedeljo.

(Najdenje svetega Križa: Zakaj nam Bog križ in terpljenje pošilja;
gov. J. Š.)

„Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji samega sebe, in naj vzame svoj križ, in hodi za menoj!“ Mat. 16, 24,

V v o d.

Mislim, da vam je znana prilika, katero je Jezus govoril od gospoda, ki je šel na ptuje, in je svojim hlapcem talente izročil, da bi si z njimi novih pridobili. To priliko nam je sv. Matevž tako-le zapisal: „Nek človek, kateri je šel na ptuje, je poklical svoje hlapce, in jim je izročil svoje blago.“ Kaj se vam zdi, preljubi moji! kdo pa je ta človek? Jezus, naš gospod sam je ta človek, ki je iz sv. nebes na zemljo prišel, da nam je tukaj svoje blago izročil. Kakošno blago pa? Saj je bil sam na zemlji tako reven, da ni imel, kamor bi svojo glavico položil. On, ki je neizmerno nebo z zvezdami obsejal, on, ki je zemljo z rastlinami, drevesi in rožicami pokril, on je bil še celo pod križem svojih oblačil obropan. On, ki je človeka večne smerti rešil, je bil od nehvaležnega človeka neusmiljeno umorjen. Ta, na zemlji toliko revni, od Judov zaničevani in preganjani Jezus, kakošno blago je vendar mogel zapustiti nam, svojim hlapcem in deklam? Le poslušajte preljubi moji! Ravno njegova revščina, njegovo terpljenje, njegov križ je tisto neprecenjeno blago, katero nam je naš Odrešenik zapustil. Postavil nas je dediče nebeškega kraljestva; pa le po potu terpljenja in križa zamoremo v to kraljestvo priti; saj njega samega čujete govoriti: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji samega sebe, in naj vzame svoj križ, in hodi za menoj!“

Izvoljena Jezusova čreda! Preljubi bratje in sestre moje! Zopet nas je praznik najdenja sv. križa razveselil, ravno danes obhajamo ta veseli god. Vem, da se še spominjate, kar sem vam že večkrat pravil: Kako je namreč pobožna cesarica sv. Helena po božjem razodenju sv. križ našla; kako je Jezus s sv. križem tri mogočne sovražnike naše duše premagal, in sicer: hudiča, hudobni svet in še grešno poželjenje. Ker toraj mislim, da vam je še vse to v živem spominu, vam bom danes iz življenja te sv. cesarice le nekoliko malega povedal.

Sploh se misli, da je bila sv. Helena hči slovenskih, revnih in še ajdovskih starišev. Zavoljo zale postave in bistrega uma je dopadla rimskemu vojščaku in poglavarju Konštanciju Kloru. Bila je mati prvega kerščanskega cesarja, mogočnega Konstantina. Ne bom vam široko popisoval, kako lepo je živela po svojem sv. kerstu, koliko lepih cerkev je dala postaviti, koliko je med uboge razdelila, kako je bolnikom stregla. V kratkem: Bila je sv. Helena žena vsa po volji božji. Iz ljubezni do križanega Jezusa je hotla revna postati, da bi si velik zaklad v nebesih naložila. Stale so jej vedno pred očmi Jezusove besede: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji samega sebe, in naj vzame svoj križ, in hodi za menoj!“

Alite preljube Jezusove ovčice! tudi vi hočete za Jezusom? Tudi vi hočete tje gor, kamor je Jezus pred nami šel! Kdo vam bo pa odperl nebeške vrata? Križ, posebno vaš križ, če ga zvesto za Jezusom nosite. Le poslušajte, z a k a j n a m B o g k r i ž e i n t e r p l j e n j e p o š i l j a . B o g p o š i l j a k r i ž e :

1. Grešnikom, da bi jih s križem k pokorini v nebesa pripeljal.

2. Pošilja jih mlačnim, da bi jih zdramil in k sebi privabil, in

3. Pošilja jih pravičnim, da bi jih v dobrem poterdil in stanovitne storil.

Zdaj že lahko vidite, da križi so zares tisto blago, katero nam je Jezus na svetu zapustil, da bi nas po križih v svoje kraljestvo pripeljal. To vam bom zdaj po versti dokazal, le zvesto poslušajte! Križani Jezus! bodi danes naša pomoč, da pade tvoje seme tudi na dobro zemljo! In ti sv. Helena, podpiraj nas pred božjim tronom z svojo mogočno prošnjo!

Razlaga.

1. Rekel sim, da Bog grešnikom križe pošilja, da bi jih s križem k pokorini v nebesa pripeljal. Vse to vam hočem dokazati iz sv. pisma:

Mogočen kralj je bil Nabuhodonozor. Toliko je bil prevzet, da je tirjal, naj bi ga ljudje kakor svojega Boga molili. Pa kralj vseh kraljev, pravični sodnik ga udari. S trona ga preženejo. Kakor živina je travo jedel in kakor divja zver je letal sedem let okoli. Zdaj spozna, da pravični Bog še nad njim prebiva. Celih sedem let je preteklo, ko Nabuhodonozor zopet pamet zadobi. Zdaj povzdigne svoje oči proti nebesom in začne Boga častiti, rekoč: „Častim te, vsegamogočni! in hvalim, te večni Bog! Kaj so vsi ljudje proti tebi? Reven nič. Ti storiš, karkoli hočeš. Zdaj te hvali in časti Nabuhodonozor, tebe kralja vseh nebes! Vse tvoje dela so resnične in pravične tvoje pota. Ti ponižaš vse prevzetne.“

— In ko je bil hudobni kralj Manases v Babilon odpeljan, v temno ječo veržen in z verigami oklenjen, klical je žalostno na pravičnega Boga: „Zdaj, zdaj pripognem svoje kolena pred teboj, o Bog, in te usmiljenja prosim!“

Zgubljeni sin je tudi hotel sam svoj gospod biti. Pa sreča mu kmalo pete pokaže. Gospod ga udari. Zgubljeni sin začne stradati in živo občutiti, kako revščina boli. Še otrobov, ki so svinjam ostajali, mu nihče ne privošči. Zdaj še le se mu oči odpró. Glejte ga, kako gre žalosten in zgrevan pred razžaljenega očeta in jih prosi: „Oče, ljubi moj oče! grešil sem zoper nebesa in vas; več nisem vreden, vaš sin imenovan biti!“ V resnici ni boljšega pomočka, grešnika zopet na pravi pot spraviti, kakor so križi in terpljenja; zato pa pravi že sv. Gregor: „Križi so, britkosti in terpljenja, ki nas silijo, da se zopet k Bogu obrnemo.“ Naj pridigar še tako glasno kliče: „Grešniki, revni grešniki! obrnite se k Bogu, da ne umerjete v svojih grehah! Smert vam že hodi za petami. Njena kosa vas bo kmalo kakor travo pokosila. Gorjé vam! večno gorjé! če z grehi obloženi stopite pred pravičnega sodnika!“ Vse zastonj! dokler si še mlad in zdrav, si to-le malo, ali pa nič, k sercu ne jemlješ. Zopet greš med tisto nevarno družčino, kjer se nič prida ne sliši in ne govori. Tam pri oni mizi te že čakajo malopridni tovarši. Začneš igrati, in ne pomisliš, da bo enkrat treba od vsacega krajcarja odgovor dajati, kako si ga obrnil! Čuj, tamkej pri oni kerčmi je že začel škripati nek godec, kterege je kerčmar najel, da postane njegova hiša, kakor Kristus pravi, jama razbojnikov in dušnih ubijavcev. Že te začne na raj mikati, in ti neseš svoje poštenje in svojo nedolžnost tjekaj na prodaj. In naj bi mogla črna noč govoriti, koliko strašnih tvojih hudobij bi odkrila, ktere so zdaj zakrite, pa bodo enkrat pred celim svetom odkrite! Naj te toraj pridigar še toliko prijazno opominja, vse zastonj! Kaj storiti? — Ti, o večni Oče! pošlji grešniku križ! Verzi ga na bolno posteljo. Oitegni od njega svojo dobrotljivo roko! Pošlji mu revščino! In njegov smeh se bo kmalo v jok spremenil; plesati se mu ne bo poljubilo, konec bo igre in grešnega znanja, in ves zgrevan se bo k tebi podal, rekoč: „Oče! usmiljeni nebeški Oče! grešil sem, silno sem grešil, in več vreden nisem, tvoj sin imenovan biti!“

Naj si spovednik še toliko prizadeva, naj te še tako ljubeznjivo kakor skerben oče svari. Zastonj! Naj ti še tako živo popisuje, kako lepa da je nedolžnost. Zastonj! Naj ti še tako natanko razloži, kako te ta in ta greh časno in večno nesrečnega stori. Večkrat vse zastonj! Na vse to kmalo pozabiš in grešnega znanja vendar opustiti nočeš. Sin krade svojim starišem, da pošilja — komu? Ni mi treba tega praviti; saj kterege zadene, sam ve. In ti hčerka! ali veš, kako težko tvoji stariši denar zaslužijo? In ti sama večkrat kervave žulje nosiš, da si krajcar zaslužiš; pa kam ga vtakneš? v nepotrebne in še celo grešne reči. Glej, koliko je ta in ta reč

veljala, pa baram te, ali bi si jo upala pokazati svojim staršem in drugim pobožnim ljudem? Kam pa boš ž njo? Oh pravični Bog! kako je tim ubogim pomagati? S križem, s terpljenjem. Le pokliči enega od teh dveh, in mertvaški duh bo zbudil družega, da bo šel v se, ako že ni popolnoma terdovraten kakor je zbudil sv. Marjeto Kortonsko, ktera je vsa prestrašena in bleda pri najdenem, že červivem truplu svojega nesramnega tovarša zaupila: „Oh nesrečnež! kje je pa zdaj tvoja duša?“ Ja kristijani! dokler grešniku vse po volji gre, malo se zmenja za Boga. Pa Bog ga udari z revščino, boleznijo in z drugimi britkostmi, in grešnik se ves zgrevan in ponižan k Bogu oberne. — Iz zdaj rečenega torej vsi lahko spoznate, da Bog grešnikom križe pošilja, da bi jih s križem k pokori in v nebesa pripeljal. Pošilja pa Bog tudi križe 2. mlačnim, da bi jih zdramil in k sebi privabil?

Ali ste že bili v kateri šoli? Mislite si toraj danes tako šolo, kjer so otroci zbrani! Ravno zdaj je nekdo gospoda učenika ven poklical. Pa poglejte zdaj skoz ključno luknjico v šolo, kaj otroci delajo. Vidite jih, kako jim zdaj jezik gre, kako cukajo eden drugzega; ja eni še celo s stolov gredó. Sicer ti otroci nič posebno hudega ne delajo, pa tudi nič dobrega; kjer starejši so jih zato v šolo poslali, da bi se učili. Pa postojte nekoliko! Čujte, kako je naenkrat vse tiho? Glejte jih, kako pridno zdaj v bukvice gledajo! Kaj pa je? Učenik, ki je že večkrat otrokom naročal, da morajo v šoli tiho in mirno sedeti, je zdaj v šolo stopil. Vzel je otročji strah, — šibo — v roke in je neporedne otroke kaznoval.

Glejte ljubeznivi! tim otrokom jih je veliko podobnih, ki sicer nič hudega ne storijo, pa tudi nič dobrega.

Vidim nekterega, ki zmirej pridno dela, da se pošteno preživlja. Pohvalim ga zato; pa vendar je nekaj pri njem graje vrednega, in to je, da se le redkokrat na Boga spominja, od ktereга ima življenje in vso moč. Zopet družega vidim, kako skerbi za svojo hišo, za ženo in otroke; pohvalim ga; pa grajal bi na njem, da skerbi le preveč za posvetno; zveličanje svoje duše pa in svojih podložnih čisto v nemar pušča. Ti storijo večkrat tudi kaj dobrega, pa vse le z nevoljo; oni grejo tudi radi k sv. maši, pa zdi se njim, da sv. maša predolgo terpi, tudi božjo besedo nerodno poslušajo. Dajejo tudi ubogim; pa reveža vselej popred z ojstrimi besedami obirajo. Grejo tudi k spovedi in sv. obhajilu, pa le tako iz navade, ne pa s serčno grevengo in s terdnim sklepom, svoje življenje poboljšati. Nekteri tudi molijo radi, pa njih serce ne ve za to, kar usta govoré, in radi pri molitvi dremljejo. Pa gospod stopi s šibo med nje, kakor učenik med nemirne otroke. Pošlje jim križe in terpljenja in zdaj si še le dremotne oči manejo in začnejo na Boga misliti. To sami nad seboj lahko vidimo. V zdravih dneh le premalo na bolezen mislimo. Gospod nam daje dobre letine in srečo pri svojih

opraviilih, pa kako hitro pozabimo na tega nebeškega darovavca in božjih dari ne uživamo po volji božji. Le odtegni nam, usmiljeni Oče! svojo dobrotljivo roko in udari nas s šibo, in glej! kako hitro se spomnimo, da le od tebe vsak dober dar pride! Ja kristijani! dobro je za nas, da nam Bog večkrat križ na rame naloži, ker tako se zopet k njemu obrnemo in kličemo: „Gospod! gospod! otmi nas, da ne poginemo.“ Torej tudi mlačnim pošilja Gospod križe, da bi jih zdramil in k sebi pripeljal. Pa usmiljeni Bog pošilja križe tudi

3. pravičnim, da bi jih v dobrem poterdil in stanovitne storil.

Postavim, ti vjameš kakšnega ptiča, ktereга bi rad obderžal. Kaj storiš, da ti ne uide? Kaj ne ti zapreš vrata in okna, da ti ven ne sferči, ali pa ga v zaklepko zapreš, kakor bi bil kak hudodelec? Ker že od tičev govorim, moram tu posebno zdaj o vigredi — grajati gerdo navado nekterih fantalinov, ki so neusmiljeni do drobnih ptičic in še celó njih mlade pobijajo in moré. Otroci! kaj ne, da radi kruh jeste in jabelka, in hruške in črešnje? Pa, če bote ptiče preganjali, vsega tega ne bote imeli. Le pomislite, da drobne tičiče so, ktere po drevesih gosénice pobirajo, po polju červe pokončujejo, po gojzdi merčeše in kebre morijo; torej ptičev ne preganjati, ki nam toliko dobrega storé!

Kaj pa še storiš, da ti vjeti ptič ja ne uide? Kaj ne, ti mu nekoliko perute ali habe postrizeš? Glejte, preljubeznjivi! ravno tako dela tudi Bog večkrat s pravičnimi, da ostanejo pri njem in ne pridejo divjim jastrebom v pest. Bog te položi na bolno postelj, da ne zamoreš iz hiše in ne prideš med slabe tovaršije; ne v nevarnost, ta ali uni gerdi gerdi greh storiti. Bog ti pristriže tvoje habe; pošlje ti namreč revščino, da zatareš svoj napuh in se ponižaš. Hudobni ljudje te černijo, da ti večkrat debele solze iz oči kapljejo; glej s tim Bog hoče, da si poterpežljiv, krotek in iz serca pohleven. Bog nam pošlje slabe letine, sušo, močo ali dragino, da bi se z zaupanjem k njemu obračali in kakor pridni otroci klical: „Oče naš, kteri si v nebesih! Daj nam vsega, česar potrebujemo za dušo in telo!“ Ja ubogi pravični kristijan! ki pod težkim križem milo zdihuješ in si morebiti misliš: Saj se vendar še gréha varujem. Čisto in ponižno živim; molim pa tudi, kolikor le morem; pa vendar mi Bog težkega križa ne odvzame. O preljubi moj! nikar tako! Ne pritožuj se čez pota božje previdnosti! Glej ravno zato tudi lepo živiš, ker te je Bog s križem obiskal. Morebiti bi ti že zdavnej med hudobni svet zletel, morebiti bi bil že vjet v mrežo peklenskega sovražnika, če bi ti Bog ne bil postrigel tvojih perut, če ti ne bi bil težek križ na rame naložil. Torej le bodi z Bogom zadovoljen, če je Bog s teboj zadovoljen; bodi zadovoljen s križem, ktereга ti je nebeški Oče naložil! Saj si sli-

šal, da Bog pošilja križe tudi pravičnim, da bi jih v dobrem poterdil in stanovitne storil.

Sklep.

Preljubi poslušavci! Zopet se je povernil veseli majnik, lep Marijin mesec, o katerem rože najlepši cvetó. Zberimo si danes dve rožici; in te so: tiha ponižnost in voljno prenašanje križev, ktere usmiljeni Oče pošilja grešnikom, mlačnim in pravičnim, da bi jih srečne storil. Kaj ne, da si bote tudi te rože v lep venec vpletli? Ta venec bote s trakom serčne molitve povili in ga usmiljenemu Jezusu v dar ponudili, ki bo kmalo na mašnikove besede prišel tu sem na sveti oltar; v serce si bote pa zapisali njegove besede: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji samega sebe, in naj vzame svoj križ in hodi za menoj!“ Ja naš usmiljeni Jezus! mi hočemo za tebo, ker nas sam tako ljubeznjivo vabiš. Glej, s svojim križem hočemo za tebo! Le ti nas podpiraj s svojo gnado, da ne opešamo! Sv. križ hočemo objeti, in ga voljno nositi, da vredni postanemo obljub Kristusovih! Amen.

Pridiga za V. povelikonočno nedeljo.

(Križev teden: Litanije vseh svetnikov; gov. J. A.)

„Vsi svetniki in svetnice Božje, za nas Boga prosite!“

Tako v Litanijah vseh svetnikov.

Vvod.

Ta teden bomo imeli procesije in bomo posebno goreče molili. Boljše in lepše molitve pa je ni, kakor je Očenaš, ker nas jo je Jezus sam učil, ki najbolj ve, kako in zakaj imamo prositi. Vendar so kristijani že od nekđaj tudi še druge molitve opravljali in po več potih Bogu svoje potrebe izročevali. Taka je že 6 sto let stara lepa molitev sv. roženkranca, ktero v dobrih kerščanskih hišah še zmiraj radi molijo. Še starše kakor roženkranec pa so litanije vseh svetnikov, ktere cerkev vsako nedeljo moli in tudi pri procesijah križevega tedna opravlja. Če to molitev nekoliko pogledamo, moramo se čuditi, da je tako lepo sestavljena, da se tako lahko opravlja in da je ni skoraj potrebe ne na duši, ne na telesu,

za katero bi v litanijah ne prosili. Gotovo vam bo vseč in koristno, ako vam danes litanije vseh svetnikov razložim. Upam, da vam bo ta razlaga pripomogla, da bomo to molitev zanaprej še z večim veseljem in z večim pridom molili.

Vi svetniki in svetnice Božje, pa prosite Boga za nas!

Razlaga.

1. „Litanije“ je gerško ime in pomenja toliko, kakor prošnje. In res so litanije prav le prošnje, ktere so že stari kristijani Bogu pošiljali in jih dobri in pobožni kristijani še zmiraj pošiljajo.

a) Litanije se začno s tistimi besedami, s kterimi je skesan colnar v tempeljnu molil, rekoč: „Gospod! bodi meni grešniku usmiljen!“ ali kakor je vpil slepi na poti v Jeriko: „Jezus! sin Davidov, usmili se me!“ ali kakor so prosili gobovi možje, ki so od daleč stali in vpili: „Jezus! učenik, usmili se nas!“ — Sveto pismo nam pravi, da je vse te Jezus uslišal; toraj tudi mi upanje imamo, da bo tudi nas uslišal, ko kličemo k njemu: „Gospod, usmili se nas! Kriste, usmili se nas! Gospod, usmili se nas!“ — Tako precej v začetku spoznamo, da smo grešniki, da nismo usmiljenja vredni zavoljo svojih grehov; ampak da le na milost Božjo zaupamo.

b) Ko smo tako litanije začeli, pokličemo vsako Božjo osebo po versti na pomoč in usmiljenje! Kličemo Boga Očeta, ki nas je vstvaril; kakor bi hotli reči: Ti, o Bog! ki si nas za nebesa vstvaril, usmili se nas, pomagaj nam, da jih ne zgubimo! — Kličemo Sina Božjega, ki nas je odrešil; kakor bi hotli reči: Ti, Jezus Kristus! Sin Božji, ki si iz ljubezni do nas na svet prišel in na križu za nas umerl, nikar ne pusti, da bi tvoje terpljenje nad nami zgubljeno bilo, usmili se nas! — Kličemo sv. Duha, ki nas je pri sv. kerstu posvetil in nam je vselej pripravljen pri sv. zakramentih svoje gnade deliti; kakor bi hotli reči: Ti sv. Duh! ki nam daješ posvečujočo gnado, ki si nas že tolikokrat posvetil, nikar ne pusti, da bi brez tvoje gnade umerli; usmili se nas! — Potem še enkrat pravimo: Sv. Trojica, en sam Bog, usmili se nas! in s tem spoznamo terdno vero na to skrivnost in se tako tudi vredne skazemo, da nas trojedini Bog usliši, ker brez vere ni mo-goče Bogu dopasti.

c) Komaj pa smo Boga tako nagovorili in za usmiljenje prosili, kar se spomnimo, in živo občutimo, kdo je On, in kaj smo mi. — On, najsvetejši Bog; mi grešni ljudje! — On najboljši Oče; mi nehvaležni otroci! — On najmogočniji kralj; mi puntarski podložni! Pri takih mislih nas pač mora strah presuniti in prepričanje, da si ne smemo podstopiti naravnost z Bogom govoriti, mi, ki smo prah in pepel. Zato se skerbno oziramo po zemlji in po nebesih, če bi koga dobili, da bi prosil za nas! Na zemlji, oh na zemlji

ga pač ni, ki bi bil popolnoma prijatelj Božji. So pač mnoge pobožne duše, katere Bog rad posluša; ali vendar ima še vsaka svoje slabosti in vsaka mora še za-se, za svoje zveličanje prositi. Ali tam v nebesih imamo mogočnih prijateljev, ki sami nič ne potrebujejo in katerih prošnje pri Bogu veliko zdajo. — Med vsemi je ena, ktera pri Bogu največ premore, ki je povzdignjena nad vse kore angeljev in svetnikov, je mati Božja, Devica Marija; ktero je njen Sin že tukaj na zemlji uslišal, kedar je kaj prosila in jo zdaj še raji uslišuje, ko jo je kraljico nebeško postavil. Zato se najpred do nje obrnemo, ki je milost, življenje in upanje naše, in zaupljivo kličemo:

Sveta Marija; sveta mati Božja; sveta Devica, za nas Boga prosi!

d) Potem kličemo na pomoč nebeške duhove, angelje Božje, katere nam je Bog sam za varhe odločil in spremljevalce dal, da bi pota v nebesa ne zgrešili. Kličemo posebno tiste arhangelje, od katerih nam sv. pismo pripoveduje, — sv. Mihela, ki je hudiča premagal, da bi tudi mi z njegovo pomočjo vse skušnjave premagali; sv. Gabriela, ki je včlovečenje Sina Božjega oznanil, da bi tudi mi odrešenja Božjega deležni postali; sv. Rafaela, ki je mladega Tobija vodil, da bi tudi nam v dušnih in telesnih potrebah na strani stal. Kličemo angelje in arhangelje zato, ker so prijatelji naši in ker jim je Bog sam opravilo izročil, da naše prošnje nosijo pred njegov sedež; kakor beremo v Tobijevih bukvah, ko Rafael staremu Tobiju govori: „Ko si s solzami molil in merliče pokopaval, sem nosil tvoje molitve pred sedež Božji.“

e) Potem pa se obrnemo še do tistih, ki so kdaj na zemlji živeli, naše težave nosili, naše skušnjave terpeli; ki pa zdaj po prestani skušnji plačilo uživajo za nedolžno ali pa spokorno življenje; obrnemo se do svetnikov in svetnic Božjih, da bi za nas prosili, kakšno besedo za nas pri Bogu vložili. Ali bodo pa svetniki to za nas storili? Gotovo, ljubi moji! vsaj so že na zemlji svojemu bližnjemu radi pomagali, zakaj bi zdaj ne, ko še več premorejo. To nam poterjuje tudi Juda Makabej, ki je v spanji videl, kako Onija in Jeremija Boga prosita za Izraelsko ljudstvo. Ali jih bo pa Bog tudi uslišal? Gotovo pred kakor nas; ker oni so njegovi prijatelji; mi smo mu pa tolikokrat zoperni zavoljo naših grehov.

Med svetniki imenujemo prvega sv. Janeza Kerstnika, ker je bil že v maternem telesu izvirnega greha očiščen, in ker je Jezus sam rekel, da večega ni nobenega žena rodila, kakor je on. Za njim pa kličemo precej sv. Jožefa, ki pri Bogu gotovo veliko veljavo ima, ker bi mu sicer ne bil svojega lastnega Sina v varstvo in Marijo v nevesto izročil. O njem piše sv. Terezija: „Vsakemu bi rada svetovala, da naj tega svetnika zavoljo mojih poskušn s posebno pobožnostjo časti, ker on pri Bogu veliko premore.“

Za tem kličemo na pomoč aposteljne in evangeliste in sicer zavoljo njih imenitnosti vse z imenom; potem nedolžne otroke in sv. marternike; potem škofe in spoznovavce, mašnike in levite, mnihe ja puščavnike, device in vdove, z eno besedo, vse svetnike in svetnice Božje!

Iz vsake verste svetnikov jih pa zato nekaj imenujemo, da bi si spomnili, da v vsakem stanu lahko sveto živimo, in da bodo tudi svetniki le tedaj za nas prosili, če tudi njih svete zglede posnemamo!

2. Še le potem, ko smo Marijo, angelje in svetnike na pomoč poklicali in si tako prijateljev pri Bogu naredili, še le potem si upamo Bogu svoje prošnje predlagati.

In kaj je prvo, za kar prosimo?

Zopet je prošnja skesanega colnarja: Gospod, bodi meni grešniku usmiljen! Bodi nam milostljiv! pravimo dvakrat in terkamo na persi v znamenje, da to ni samo prazna govorica, ampak da tudi v sercu čutimo, kar z jezikom zgovarjamo.

In za kaj ga zdaj prosimo?

Vsega hudega, reši nas o Gospod! — In ker je največe, prav za prav edino hudo, iz kterega vsi drugi zlegi izhajajo — greh, in ker greh jezo Božjo nad se kliče, zato prosimo dalje:

Vsega greha; svoje jeze, reši nas o Gospod!

In ker je strašno pasti nepripravljenim v roke živega Boga, ker ni več nesreče, kakor v smertnem grehu umreti; zato prosimo:

Nagle in neprevidene smerti; večne smerti, reši nas o Gospod! —

Med vsemi grehi pa največ nesreč in škode delajo: jeza, sovraštvo in nečistost. — Jeza zapelje v kletev, v prepir; podira zdravje; škoduje jeznemu in bližnjemu. — Sovraštvo razterga prijatelje vsaksebi; razdraži sosede, požiga hiše, mori bližnjega. — In nečistost! — ta je še le prava kuga človeškega rodu. Nečistost potare in pomandra cvetico, ki se komaj razcvete; mori nedolžnost; dela žalost in jok in revščino; izdaja mladenče in dekleta v najboljši dobi bolnišnicam, ječam, velikokrat tudi zgodnjemu grobu; postavlja nezakonske reve na svet; okuža kerščansko življenje; skruni hiše in cerkve; podi mir in zadovoljnost; pohujšuje mladino; žali starino, spravlja starše iz uma in iz sveta; sama sebe žge in žre in grize — in na zadnje v pekel in k hudiču pehá. — Jeza, sovraštvo in nečistost: ta trojica dela svet tako popačen, tako zbeگان, tako žalosten. Ko bi teh ne bilo, imeli bi že tukaj okus rajskega veselja. Ti grehi, te strasti pa niso precej iz začetka velike, ampak še le izrastejo, ako se jim človek ne ustavlja, ako zalezovanje in skušnjave hudičeve iz začetka ne odbija. Zatorej molimo v litanijah na dalje:

Skušnjav hudičevih; jeze, sovraštva in vse hude volje; duha nečistosti; reši nas, o Gospod!

Ko smo tako Boga prosili, naj odverne dušne skušnjave, pregrehe in večno nesrečo, prosimo ga nadalje, da bi nas tudi časnih in telesnih nadlog milostljivo obvaroval, ki so največkrat nasledniki in šibe naših pregreh. Najstrašnejše časne nadloge in šibe pa so: potresi, hude ure, kuga, lakota, vojske. — Kako strašno včasih te šibe delajo in gospodarijo, to nam poroča zgodovina, nekaj pa nas tudi uči že lastna skušnja. — Smert je že tako najhujša, kar more človek na svetu prestati; toliko strašnejša pa je, če ljudje na nagloma merjó, smertno bolezen drug od družega nalezejo in dan na dan v velikem številu kakor muhe cepajo, kar se ob kugi in koleri godi. — Že je tega več kot 500 let (1346. l.), kar je po celej Evropi divjala strašna kuga, „černa smert“ imenovana, ker so se po životu čerňi turi pokazali in človeka v 3 dneh spravili. Samo v Benetkah, kamor so jo kupčevavci iz jutrovih dežel zanesli, jih je pomerlo čez 100 tisuč. In od Benetk je letala ta kuga po družih mestih in jih praznila. Zgodovinarji terdijo, da je takrat gotovo četerti del vseh prebivalcev pomerl. Kako grozovita je bila ta kuga se tudi iz tega pozna, ker je samo 124 tisuč Frančiškancov, ki so bolnikom stregli, konec storilo. — Vsak odraščén se pa sam lahko nazaj spomni, kako žalostno je bilo ob zadnji veliki koleri l. 1855, ko ni bilo skoraj hiše, da bi ne bilo enega ali več merličev v nji. — In potres! kdo se že samo pri tej besedi ne trese? — Malo se zemlja poziblje in najmočnejše poslopja in stavbe človeških rok padejo na kup. Leta 79. po Kristusu se je zemlja na Laškem potresla in 3 velike mesta posula, žindra iz Vezufške gore pa jih je popolnoma pokrila, tako da so jih še le v naših dneh nekoliko odkopali. — Leta 1755 na vseh Svetnikov dan se je mesto Lisabon na Portugalskem do dobrega posulo in čez 20 tisuč ljudi v svojih razvalinah pokopalo. — Kakošen strah so lani v Mokronogu na Dolenskem prestali, ko se je zemlja celi mesec potresala in ljudi skoraj spati ni pustila. — Kakošne šibe so tudi hude ure, toča, povodnji, slabe letine, lakota in vojska, ne morem vam obširno razkladati, saj se zmiraj kaj tacega blizo ali daleč pripeti. Zdaj slišimo o povodnji, postavim lani na Češkem, ko je bilo 25. in 26. maja po povodnji 10 mest, 50 trgov in 300 vasi poškodovanih; blaga in živine za 60 milijonov škode, in 500 ljudi vtopljenih; zdaj se zopet sliši o lakoti, kakor postavim pred 5 leti v Afriki; lani v Perziji, kjer so cele mesta lakote pomerle; zdaj se zopet sliši o strašnih vojskah, o katerih pade po 100 in 100 tisoč mladih možakov in je pomandranih lepih in rodovitnih dežel. — Če tedaj vse to le nekoliko pomislimo, prašam ali ne delamo prav, če molimo:

Šibe potresa: treska in hudega vremena; kuge, lakote in vojske; reši nas, o Gospod!

Vse te šibe pa, kakor sem rekel, po pravici zaslužimo, in če jih Bog od nas odverne, to ni našim delom ampak njegovemu usmiljenju pripisovati. Zatoraj ga prosimo, da bi nas vseh dušnih in telesnih nadlog rešil zavoljo neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa, ki nam je s svojim včlovečenjem, s svojim prihodom, rojstvom, postom, terpljenjem in vstajenjem in vnebohodom vse dobrote in posebno to dobroto pridobil, da smemo Boga prositi in klicati: **Aba, ljubi Oče!**

3. Zdaj pa, ko smo Boga prosili, naj odverne časno in večno nesrečo, začnemo ga tudi prositi, da bi nam vseh dobrot dodelil, katerih potrebujemo na duši in na telesu. — Zopet molimo in prosimo najpopred za dušne dobrote; ker duša je več kot telo in „kaj pomaga, če človek ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi.“ Zato pravimo:

Da nam odpusti; da nam zanesi; da nas k pravi pokori pripelji; prosimo te, mi grešniki, usliši nas!

Potem prosimo za splošne cerkvene potrebe, da bi namreč Gospod Bog svojo cerkev ohranil in razširil; da bi njegova poglavarja, pastirja apostolskega, in sploh duhovščino v svoji veri ohranil; da bi sovražnike svete cerkve ponižal, katerih se nikdar ni manjkalo, in jih je sedanje dni še zmiraj več; potem prosimo za mir med kerščanskimi vladarji, za mir med seboj, ker ni boljše reči na zemlji, kot je ljubi mir.

Potem prosimo za naše posebne potrebe, za znance in dobrotnike, prosimo za duše v vicah; prosimo tudi za dobro letino, da bi prosti časnih skerbi, toliko lažej Bogu služili in za svoje zveličanje delali.

Na zadnje se pa še enkrat obrnemo k Jezusu, in ga prosimo, da bi nam vse to sprosil od svojega Očeta. In prav imamo, da se k njemu obrnemo. On, ki je iz ljubezni do nas že večje reči storil, ki je iz ljubezni do nas križ na svoje rame naložil, in se, kot jagnje v mesnico, k smerti na križu peljati pustil, ki nam odjemlje grehe sveta, — On nam tudi teh manjših prošenj odrekel ne bo; on nam bo prizanesel, nas bo uslišal, se nas bo usmilil, če le tudi svojo pregreho spoznamo, skesano odpuščanja prosimo in se poboljšamo. Zato zopet s colnarjem terkamo na persi, in kakor smo začeli, zopet nehamo rekoč:

Kriste sliši nas! Krīste usliši nas! itd.

Sklep.

Zdaj pa sami povejte, ljubi moji! ali to ni res pripravna molitev? Ja gotovo, ljubi kristijani! to je močna, to je sveta, to je prelepa molitev! Ti pa, kristijan! morebiti nisi dozdej tega vedel, nisi tega pomislil; si morebiti iz navade te besede izgovarjal,

nevedé, kaj govoriš; si se morebiti dolgočasil; ali pa si celo iz zanikarnosti proč ostajal! — Upam pa, da si danes svojo mlačnost in zanikarnost spoznal; spoznal pa tudi, kako lepa da je ta molitev; upam, da bodeš z naprej raje hodil k litanijam, in da jih bodeš zvesto, pobožno in spokorno molil. In nič nikar ne dvomi! Na prošnjo ljube Device Marije in svojih izvoljenih ti bo Bog tudi dal, česar potrebuješ na duši in na telesu! —

Ó colnarju, ki je skesano in ponižno molil, pravi Jezus sam, da je bil uslišan. Tudi mi s tistimi besedami kakor on začnemo in končamo to molitev; in tudi v sredi molitve dvakrat pravimo: Bodi nam milostljiv! nam, ki grešniki smo! Ne dvomimo — toraj, tudi nam bo prizanesel; tudi nas bo uslišal; tudi nas se bo usmilil; tudi mi bomo šli, kakor colnar, opravičeni iz tempeljna! Amen.

Pridiga v god Kristusovega vnebohoda.

(Nebeški ključi; gov. J. S.)

„In Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril, je bil v nebo vzet, in sedi ob desnici božji.“
Mark. 16, 19.

V v o d.

Bogaboječi sin žaluje, kedar mu poštenega očeta pokopat nesó; dobra hči ihti in zdihuje, kedar jej ljubo mater denejo v černo zemljo. Ali pri vsi žalosti tolaži dobre otroke misel, da svojih ljubih staršev niso za zmerom zgubili, in da se bodo enkrat tam gori v nebesih zopet vidili brez strahu, da bi se kdaj več ločili. — Tudi aposteljne je žalost imela, ko jim je njih ljubljene učenik danešni dan v nebesa odšel, in jih same pustil med hudobnim svetom, same pustil v sredi grozovitnih sovražnikov. Kakor pa so se na oljski gori vsi žalostni za Jezusom ozirali, šli so z oljske gore vsi potolaženi in zadovoljni. Kaj pravite, kako neki to? Kdo jih je tako naglo potolažil in oveselil? Glejte! imeli so v rokah ključe, s katerimi se odpirajo vrata nebeške, vrata do kraljestva božjega, v katerem Jezus ob božji desnici sedi. Zato je pa tudi danešnji praznik vesel, nikdar pa žalosten praznik; je vesel dan, in to ne le aposteljnem, ampak tudi nam. Tudi mi namrereč imamo v roci ključe, s katerimi si zamoremo odpirati vrata nebeške. Ti ključi so:

1. Kri Jezusova,
2. molitev, in
3. druge dobre dela.

Oglejmo si danes en malo natančniši te nebeške ključe, da se jih bomo posihmalo tem skerbnejši posluževali. O Jezus! žegnaj mojo besedo, da v živo gre mojim poslušavcem!

Razlaga.

1. Kri Jezusova je prvi in najimenitniši ključ nebeski. Kri Jezusova nas očiščuje od slehernega greha, spričuje sveti Janez. (I. Jan. 17.) V nebesa nič nečistega ne more. Zato je treba iz serca potrebiti vse, kar je nečistega. To pa se zgodi po zakramentu svete pokore. Kdorkoli se tedaj kakega greha zavé — in kdo je, da bi se nobenega ne zavedel? — mora ta tolaživni in oblaživni zakrament vredno prejemati. In ne le takrat, ko se v kakem smertnem grehu znajdemo, nam je treba pristopiti k temu tronu milosti božje (Hebr. 4, 16.); ampak tudi, kedar v majhne grehe zaidemo, moramo se oprati v kervi Jezusovi, ktera nam odmije slehernu hudobijo, in nam obleče čisto obleko. Vsaka sveta odveza, ki jo vredni dobivamo na spovedi naš deležne stori celega bogastva odrešenja Jezusovega, in nam ne deli le samo odpuščanja grehov in gnade božje, kedar bi je ne imeli, ampak nas v gnadi božji poterdjuje in nam jo pomnožuje, kedar v gnadi božji pristopimo k temu sv. zakramentu. Ravno s tim večje zasluženje nabiramo za nebesa. Sv. Magdalena Pacijska je videla nekega dne v duhu, kako je iz Jezusovih ran kri tekla in serce očiščevala in ga z gnadami napolnovala tistim sestram (nunam), ki so se ravno spovedovale. Ko to vidi, je sv. devica želječno zdihnila: „Še na me, o Gospod! še na-me naj priteče tvoja kri!“ — Oh, koliko je kristijanov, ki bi si lahko ravno s tim ključem nebesa odperli, pa nočejo. Sto in stokrat jih je vest k temu budila, sto in stokrat so jih druge okoljščine v to nagovarjale; pa so le vendar ostajali mlačni in merzli, in se zanašali na prihodnjost, ktere nimajo oni v oblasti, temveč je v božjih rokah!

Še bolj pa nas zediní s kervjo Jezusovo vredno prejemanje sv. rešnjega Telesa. Po tem sv. zakramentu se Jezus res z nami prav natanjko sklene. V naše serce pride prebivat. Njegova kri se druží z našo kervjo, njegovo meso se zjedini z našim mesom. S tim nas hoče Jezus vse spremeniti, s tim zares vse božje, nebeške storiti. Oh kolika sreča! Dokler tekamo le za posvetnim bogastvom in posvetnim veseljem, nam se ne nasiti naše serce, in smo vsi revni v sredi vsega posvetnega bogastva. Kakor hitro pa se Jezusa oklenemo, in se ž njim zedinimo, tedaj prec se z rajskim veseljem napolni naše serce, in smo prebogati v sredi vse pozemljiske siro-

ščine. Za njim tedaj hitimo, z Jezusom se prav dostikrat in vredno sklenimo! Tukaj v cerkvi prebiva med nami; ni nam ga tedaj treba dalje iskati; tukaj v tabernakelnu ima svoje stanovanje, in nas k sebi vabi in nas prosi, da bi mu darovali svoje serce. Res nas na svojo stran sklicuje tudi svet in nam veliko obeta; toda svet je goljufen, in prazne so njegove obljube; njegovo veselje je puhlo, njegove dobrote minljive, in za njimi pride večna žalost in večno gorje. Kar pa Jezus obeta, tudi gotovo stori. Daje nam tukaj mir vesti in dušni pokoj, ki je več vreden kot vse posvetne dari; unod groba pa nas bo k sebi vzel v večno življenje. Zvesto se tedaj poslužujmo prvega nebeškega ključa, Jezusove sv. kervi v zakramentu svete pokore in sv. Rešnjega Telesa. Pa tudi drugega ključa ne pozabimo!

2. Drugi ključ nebeški je molitev. Molitev nam je zares potrebna v zveličanje. „Brez molitve je človek podoben mestu brez ozidja in brez orožja, ki je izpostavljeno vsakemu napadu,“ pravi sv. Krizostom. Z molitevjo pa je človek terden tabor, ki ga najhujši sovražnik ne more zmagati. „Kdo bo tedaj v nebesa prišel?“ vprašuje sv. Liguori, in sam odgovarja: „Kdor moli! In kdo se bo pogubil? Kdor ne moli!“ In sv. Tomaž piše: „Nobeden grešnik naj se ne zanaša, da se bo spreobernil, dokler ne moli. In kedar si se spreobernil, in ti je Bog odpustil tvoje grehe, nikar ne nadjay se, da boš v čednosti in v dobrem dalje šel, če ne moliš; brez molitve se boš v kratkem zopet znašel na starem potu pregrehe.“ Toda, to vsi dobro vemo, da nam je molitev potrebna. — Vprašujem pa: Ali nam bo molitev res nebesa odperla? Bo nam jih; porok tega je nam obljuba Jezusova, ki smo jo slišali ta teden že vsaki dan: „Prositate, in bote prejeli; terkajte, in se vam bo dalo . . .“ „Karkoli bote Očeta prosili v mojem imenu, vam bo dal.“ (Jan. 16. Luk. 11.) Kdo bi se tedaj na to tolikanj terdno obljubo Jezusovo ne zanesel? Gotovo nam bo Bog dal večno življenje, če ga bomo zanj prosili, in prav molili, kakor nam tudi že tukaj daje, kar prosimo, če ga prosimo za take reči, ki so nam zares v prid, in če prav molimo in prosimo. Kdor tega ne veruje, naj le poskusi, in prosi Boga za kako gnado, in naj prosi in moli z čistim srcem, s svetim namenom, zaupljivo in stanovitno, in se bo sam prepričal, kako resnična je ta Jezusova obljuba. — Pred kakimi 35 leti imeli so v nekem kraju na Francoskem misijon. Misijon je pobožnost, ki terpi 8—14 dni, in je med tem časom dan na dan po več pridig in družih sv. opravil, ktere po navadi pričujočim prav v živo gredó in so že mnogo zgubljenih ovčič Jezusu nazaj pridobile. Nekega večera, ko so bile pridige že skončane, spovedoval je misijonar (duhovni gospod, ki je misijon vodil) ravno može, kar se skoz nje pririne dvanajstletna deklica. In ko do dubovnega pride, mu reče: „Moj duhovni oče! nisem prišla se spovedovat; vse nekaj drugega imam na sercu jaz in moja dobra mati. Moj oče so

strašno hudi na misijon, in ker ga vbrantiti ne morejo, razsajajo še hudo čeznj in ga preklinjajo, in vendar bi bilo tolikanj potrebno, da bi se ga tudi oni vdeležili. Jaz in moja mati se prav močno bojive za očeta; toraj sem prišla prosit dobrega sveta.“ Misijonar jej reče: „Tu je lahko pomagati, če le hočeš. Ali ne veš, kako velike obljube je Jezus navezal na molitev? Če moliš z čistim srcem in stanovitno v Jezusovem imenu za zveličanje svojega očeta, se smeš terdno zanašati, da boš uslišana . . .“ Čez nekoliko dni zopet pride deklica do misijonarja, ter mu pripoveduje s težkim srcem, da je vse zastoj, da je oče bolj razdražen kot poprej, in da je strašno preklinjal, ko so ga nagovarjali, naj se tudi on misijona vdeleži. — Kakor pervikrat ves prijazen je zdaj ves resnoben misijonar deklici odgovoril in rekel: „Sama si tega kriva. Ako bi bila molila, kakor sem ti naročal, molila priserčno in zaupljivo v imenu Jezusovem, gotovo bi se bili že spreobrnili tvoj oče. Pojdi tedaj, ter moli boljši in gorečniši, kakor dozday!“ — Vsa v solzah se deklica verže na kolena pred oltarjem matere božje, ter moli in prosi iz cele duše, da bi bila uslišana njenja molitev. — Čez dva dni se deklica zopet poverne do misijonarja, in mu pove vsa vesela: „Oče so se že spreobrnili. Šli so k pridigi, in ko so slišali govoriti od usmiljenja in dobrote božje, bilo je njih serce tolikanj ginjeno, da so se pri tej priči vsi spremenili, ter se z Bogom spravili.“ — Molitev je res močen ključ, s katerim sebi in drugim odpiramo vrata nebeške.

O da bi pač ta nebeški ključ prav pridno v roke jemali! V marsikteri soseski; v marsikteri hiši bi se gotovo najboljše obernilo, ko bi predpostavljeni in gospodarji radi molili. Marsikteri zgubljen sin, masiktera nezvesta hči bi bila gotovo že davnej zopet na pravem potu, ko bi bila mati podobna sv. Moniki, ktera je blizo 18 let prosila in molila, dokler svojemu razuzdanemu sinu Avguštinu nebeških vrat ni odklenila. Marsiktera duša bila bi v dobrem stanovitna ostala, in bi zapeljivca ne bila poslušala, ko bi molitve ne bila v nemar puščala. Zatoraj, ljubi moji! ki se nahajate na nevarnem potu sedanjega življenja, in vidite, da nevarnosti nad vas leté in se skušnjave nad vas zaganjajo, le hitro v roke vzamite orožje molitve, ta nebeški ključ, in zmaga bo vaša. Izraelci so se bojevali v dolini z hudim sovražnikom in stari Mozes je molil na gori za srečno zmago. In dokler svoje roke Mojzes na kviško derži, Izraelci zmagujejo; ko mu pa roke omahnejo, je zmaga na strani sovražnikov. Zato mu podpirata dva moža oslabele roke, dokler Izraelci do dobrega ne zmorejo sovražnika. Glej, kerščanska duša! tudi ti boš z molitvejo zmogla vse svoje sovražnike. In če hočeš v nebesa priti, moli. „Molitev je nebeški ključ, in nam odpira najskrivnejše nebeške zaklade,“ pravi sv. Avguštin. Blagor nam, če se prav pridno poslužujemo tega ključa. Še boljši pa bo, če zraven tudi še tretji ključ v roke vzamemo.

3. Tretji nebeški ključ so druge dobre dela. Kaj pa je dobro delo? Dobro delo je vsako delo, vsako opravilo, ki ga človek stori v gnadi božji in iz dobrega namena, to je iz ljubezni do Boga. Po tem takem si zamore kmetovavec s svojim plugom, krojač s svojo šivanko, bolnik s svojo boleznijo nebesa služiti. Zvesto spolnovanje dolžnost svojega stanu so dobre dela, so ključ v nebesa. V tistem stanu, v kterega je Bog človeka postavil, ga hoče tudi zveličati. Nek mnih (frater) je to vedel; toraj je prosil na smertni postelji, naj bi mu tudi v grob dali šivanko, s katero je drugim mnihom oblačila šival, ter je rekel: „Nadjam se, da mi bo ta šivanka ključ za sv. raj; zakaj vsak šiv, ki sem ga ž njo storil, sem Bogu posvetil, Bogu daroval.“ Kristijani! nikar tedaj ne vprašujte, po katerem potu bi zamogli v nebesa priti? Glejte! ravno po tistem potu, na kterega vas je Bog postavil, bote tje gori prišli. Le spoznajte, da vse, kar vam Bog pošilja na ta pot, bodisi ali žalost ali veselje, vam služi v zveličanje, če le vse to vdani v sv. božjo voljo sprejemate z dobrim srcem in se v veselju ne prevzamete, in v terpljenju maloserčni ne postanete, in ne zgublujete svojega zaupanja.

Zraven teh imamo pa tudi še imenitniše dobre dela, ki so zraven molitve: post, ubogaine dajanje (miloščina), in vse telesne in duhovne dela usmiljenja in evangeljski sveti. Oh kako skerbni so bili vsikdar pravi služabniki Jezusovi, da bi si prav dosti takih zakladov, dobrih del, nabrali, in si s tem ključem odpirali nebeške vrata! Poglejte tje na sto in sto svetih puščavnikov, ki so vse svoje premoženje ubogim razdali, in vse svoje dni v radovoljnem uboštvu preživeli. Poglejte na sto in sto čistih devic, ki so svoje devištvo za zmerom obljubile nebeskemu ženinu Jezusu. Poglejte tje na sto in sto kristijanov moških in ženskih, ki namesto da bi bili nad drugimi gospodovali, so se sami radovoljno od sveta ločili, ter duhovnim poglavarjem pod pokorščino podali! Pa bi utegnil kdo reči: „Tega menda saj ne bo nobeden tirjal, da bi vse svoje premoženje proč pometali, in na to vsi v siromaštvu živeli; ali da bi vsi v samskem ali deviškem stanu ostali; ali da bi se vsi od kraja v klostre podali?“ Tega ne, tega ne tirja nobeden od vas. Toda tega vendar le ne smete v nemar puščati, da, če se tudi v kloster ne podaste, da bi ondi duhovnemu poglavarju pod pokorščino bili, vendar le tudi zunaj klostra imate svojo gosposko, duhovsko in deželsko, kateri ste pokorščino dolžni, in da nebes nikdar dosegli ne bote, če se svoji gosposki vstavljate, jo opravljate, obrekujete in preklinjate. Tega ne smete spred oči spustiti, da, če tudi obljube vednega devištva ne storite, morate vendar le v vsakem stanu sveto čistost ohraniti, ker je gotovo, da nobeden nečistnik, nobeden prešestnik nebeškega kraljestva ne bo v last dobil. Tega ne smete nikoli pozabiti, da, če si tudi radovoljnega uboštva ne izvolite, vendar le ne smete le na posvetno bogastvo navezovati svojega serca, dokler je gotovo, da za lakomnike niso nebesa, in da gre

ložeje kamela skoz šivankino uho, kakor bogatin v nebo, in da bo sodba brez usmiljenja zadela tistega, ki usmiljenja ni skazoval, kakor je zadela lakomnega in zraven samopašnega bogatina, ki z ubogim Lazarom usmiljenja ni imel.

Sklep.

Ljubi moji! iz serca želim, da bi na sodni dan nobeden zmed nas na levico ne bil djan. Da pa takrat na levo stran ne pridemo, moramo zdaj po križevem, terdnjevem potu za Kristusom hoditi, in si s ključem kervi Kristusove in z molitvejo in z drugimi dobrimi deli odpirati nebeške vrata. Drugega pota v nebesa ni razun križevega pota terpljenja, po katerem je hodil Kristus, naš kralj. Tudi mi tedaj hitimo serčno za njim. In če je tudi pot težaven, hoja trudapolna, noga ožuljena, in nam brezni in divje zveri ob potu nepokoj delajo, le trojni ključ nebeški v roko, in odperli si bomo vrata v prelepo nebeško deželo, v katero je šel danes Kristus pred nami, da bi tudi nam ondi gori stanovanja pripravil, in tudi nas k sebi vzal, in bi pri njem ostali, pri njem kraljevali vedno in večno! Oh, to gnado in srečo nam vsem dodeli usmiljeni Jezus! Amen.

Pridiga za IV. povelikonočno nedeljo.

(Sv. Janez Nepomučan: Čemu je Jezus postavil duhovnike?)

„Tudi vi bote pričevali, ker ste od začetka pri meni bili.“ Jan. 15, 27.

Vvod.

40 dni se je Jezus v puščavi postil in se na svoje sveto in težavno delo pripravljaj. Potem pa je očitno stopil pred svet in jel učiti. Izvolil si je pa tudi 72 učencev in izmed njih si izbral 12 aposteljnov. Te svoje učence je Jezus imel okoli sebe in jim je napovedoval to, kar nam pripoveduje današnje sv. evangelje. Pre-rokoval jim je, da bojo tudi oni pričevali od njega, da pa bode to pričevanje grenko in težavno: „Iz shodnic vas bodo devali; ura celo pride, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori.“ In kako natanko so se spolnile le te Jezusove besede! Koj precej

po binkoštih so začeli Judje učence Jezusove preganjati; ti so se razkropili na vse strani, so nesli Jezusov sveti nauk in Jezusove svete zakramente po celem svetu, so čudeže delali in slednjič svojo kri in življenje dali za Jezusa Kristusa. Tako so ti učenci pričevali za Jezusa Kristusa. — Ti učenci pa so dobili svoje naslednike; sv. Peter je dobil za naslednika škofa v Rimu rimskega papeža; sv. aposteljni so dobili za naslednike naše škofe; učenci Jezusovi pa so dobili za naslednike naše duhovnike. Tako je šlo in se godilo vse stoletja do današnje ure in pojde do konca sveta; v katoliški cerkvi bojo vedno in vselej papež, škofi in duhovniki. Ni še dolgo, kar sem vam govoril od papeža in škofov in vam pokazal, čemu da je Jezus papeža in škofe postavil; ravno in prav je, da vam tudi od duhovnikov povem, čemu da jih je Jezus postavil. Ravno včeraj smo obhajali god in spomin takega duhovnika, ki je pričeval za Jezusa, in ta svetnik je Janez Nepomučan; življenje tega sv. duhovnika hočemo premišljevati in se učiti, da je Jezus duhovnike za to postavil:

1. da ljudem oznanujejo Jezusovo vero;
2. da ljudem ponavljajo Jezusovo daritev; in
2. da ljudem delijo Jezusove zakramente. Poslušajte!

Razlaga.

Poglavar sv. katoliške cerkve in vidni namestnik Jezusov je rimski papež, on vlada celo katoliško cerkev po vesoljnem svetu; za njim so naši škofje, ki v edinosti in zvezi z rimskim papežem hranijo in učijo čisto in celo Jezusovo vero, zraven pa tudi vladajo svoje škofije. Ti škofje kot nasledniki ssv. aposteljnov, pokladajo mladenčem svoje roke, jih posvečujejo za duhovnike, in jim delijo duhovno oblast, da opravljajo službo, v katero jih je Jezus namenil in postavil. Čemu je Jezus duhovnike postavil?

1. Da ljudem oznanujejo Jezusovo vero. V katoliški cerkvi ne sme kdor si bodi učiti; le svojim učencem je Jezus rekel: „Pojdite po celem svetu in učite vse narode . . . učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal.“ Zatorej imajo oblast in pravico v cerkvi učiti le škofje in njih pomagavci, naši duhovniki. Tak duhovnik je bil sv. Janez Nep. Rojen je bil okoli l. 1330. v Nepomuku, mesticu na Češkem; sv. Janez je torej bil naše vere, naše besede, je naš rojak. Izučil se je v Pragi in bil za mašnika posvečen. Kmalu po mašnikovem posvečenju ga nadškof postavi za pridigarja v farni cerkvi Matere Božje na Tinu v Pragi. Zgovornost sv. Janeza je slovela dalječ in široko okoli; njegova beseda je poslušavcem segala do živega. Visoke in nizke, učene in neučene, pobožne in grešnike je prešinjala njegova beseda in očitno

se je kazal veseli sad, ki so ga donášeli njegove pridige; ljudje so se jeli lepši obnašati in bolj kerščansko živeti. Oh srečen si bil sveti Janez, da so te ljudje tako radi poslušali in po tvojih naukih ravnali življenje svoje! Res, da ni vsak duhovnik tako dober in zgovoren pridigar, kakor je bil sv. Janez. Pa res je tudi to, da vsak pridigar, naj si bodi še tako slab pridigar in še tako velik grešnik, da vsak pridigar oznanjuje božjo besedo, večno resnico, nauk Jezusa, kateri je rekel: „Kdor vas posluša, mene posluša; kdor pa vas zaničuje, mene zaničuje in tega, ki je mene poslal, Očeta nebeškega;“ res je, da bi bili vsi ljudje, ako bi se ravnali po pridigah tudi najposlednjega duhovnika in največega grešnika, da bi bili vsi ljudje tukaj zadovoljni in srečni, tamkaj pa večno zveličani. Zatoraj, ljubi moji! hvalite Boga, da imate katoliških duhovnikov, ki vam sejejo seme božje besede; ne zametujte in ne taptajte tega semena, da ga vam pravični Bog ne odvzame in ga podá drugim deželam. Poslušajte radi duhovnike, ki vam v pridigah in kerščanskih naukih Jezusovo vero oznanujejo, in svoje življenje ravnajte po teh naukih. Oh naše dni je veliko krivih prerokov in lažnjivih pridigarjev; ti niso od škofov posvečeni in pooblaščeni, niso od Jezusa poslani; dereči volkovi so v ovčjih oblačilih; le duhovniki so od Jezusa postavljeni, da vam oznanujejo Jezusovo vero. — Duhovniki so od Jezusa postavljeni:

2. da ljudem ponavljajo Jezusovo daritev. Ni je vere brez daritve; vsi, tudi najbolj divji in neumni narodi darujejo svojim bogovom ali malikom različne darove. Tudi Jezusova sveta vera potrebuje daritve, katero zamorejo Jezusovi verniki darovati svojemu Bogu, nebeškemu Očetu. In to daritev je postavil Jezus. Pri zadnji večerji, ko je od svojih ljubih slovo jemal, je vzel kruh v svoje svete roke in ga blagoslovil rekoč: „To je moje telo, ki bo za vas darovano; jejte od njega vsi.“ Vzel je po večerji z vinom kelih, ga je blagoslovil in apostelnom dal rekoč: „To je kelih moje kervi, ki bo za vas prelita v odpuščenje grehov; pijte iz njega vsi!“ Tako je postavil Jezus nekervavo daritev: Jezus, ki se je na sv. križu kervavo daroval svojemu Očetu, daroval se je nekervavo v podobi kruha in vina pri poslednji večerji. Zraven pa je tudi duhovnikom dal povelje in oblast, opravljati ravno to daritev, ker je rekel: „To storite v moj spomin.“ Od tistihmal opravljajo duhovniki sv. mašo, kakor je delal tudi duhovnik sveti Janez Nep. Nadškof Praški je svetega Janeza povišal za korarja stolne cerkve. Kralj Venceslav mu je celo ponudil škofijo Lutomeriško in potem bogato proštnjo na Višegradu. Sv. Janez, ki mu ni bilo mar za časti in bogatije, nobene ne prevzame, in ostane pridigar in korar stolne cerkve. Iskreno oznanuje božjo besedo, opravlja zvesto molitve v koru in daruje vsak dan nekervavo daritev svete maše. —

Tudi zdaj darujejo mašniki daritev sv. maše vsak dan, opravljajo jo za žive in mrtve, za pravične in grešnike, za verne in neverne, — opravljajo jo za vse potrebe na duši in telesu, za večno zveličanje in časno srečo. Tega nas prepričajo vse molitve sv. maše; v vseh Boga prosimo, česar koli potrebujemo ali za dušo ali za telo. Pri darovanji moli duhovnik tako le: „Vzemi, sveti Oče, vsegamočni Bog! ta prečisti dar, kterega jaz, tvoj nevredni služabnik, darujem tebi, mojemu živemu in pravemu Bogu, za svoje brezštevne grehe, zamere in zanikernosti, in za vse verne kristijane, žive in mrtve. Daj, da bo meni in njim v žveličanje in večno življenje. Amen!“ Oh kako srečni smo pač mi kristijani, ki imamo tako presveto in predrago daritev; Jezus sam, Sin božji, nad katerim ima Oče nebeški svoje dopadanje, daruje se za nas, in Oče nebeški bo uslišal naše prošnje, ki jih k njemu pošiljamo pri tej sv. daritvi. Oh kako srečni smo mi kristijani, ki imamo toliko potreb na duši in telesu; potožimo in izročujmo pri daritvi sv. maše vse svoje potrebe, težave in nadloge po Jezusu svojemu neb. Očetu, in česar prosimo v imenu Jezusovem, nam bo dal! Večno bodi hvaljen Jezus Kristus za to, da nam je postavil duhovnike, ki nam ponavljajo daritev sv. maše. Jezus nam je postavil duhovnike:

3. da ljudem delijo Jezusove zakramente. Sv. apostelj Pavel piše: „Imejte nas za Kristusove služabnike in delivce skrivnost božjih.“ Te skrivnosti so pa ssv. zakramenti, po katerih nam kakor po studencih dotekajo vse milosti in dobrote Jezusovega odrešenja. Duhovniki nas kerščujejo, nas prevstvarjajo v otroke božje in dediče nebeškega kraljestva, nas spremljejo kot ude v sv. katoliško cerkev; — duhovniki nam v Jezusovem imenu odpuščajo grehe in lomijo nam pri božji mizi nebeški kruh, ki nas redi za večno življenje; duhovniki sklepajo pred božjim oltarjem zvezo sv. zakona, katero le smert razrešiti zamore in nam v božjem imenu delijo tudi pomoč, mnoge in velike težave zakonskega stanu potepeljivo prenašati in njegove dolžnosti zvesto spolnovati; — duhovniki nas tudi na smertni postelji, ko nas zapusti vse na svetu, ne zapustijo, temveč nam zvesto in ljubeznjivo na strani stojé, in nam v ssv. zakramentih delijo moč, stanovitno vojskovati in srečno dokončati poslednjo sodbo. In še po smerti, ko so kosti ranjcih že davno prah in pepel, ko se jih malokdo več spominja, duhovnik še moli in še daruje za ljube rajne. To delajo duhovniki, in to je tudi delal sv. Janez Nep.; posebno rad je sedel v spovednici in delil zakramente sv. pokore, in slednjič je dal svoje življenje za voljo tega, ker ni hotel povedati kralju Venceslavu, kar se je kraljica na spovedi bila spovedovala. Kralj je svojo ženo na sumu imel, da mu je nezvesta, akoravno je bila kraljica prava svetnica, kralj sam pa velik hudobnež. Večkrat je kralj korarja Janeza poklical pred se in v njega tiščal, naj mu razodene kraljičino spoved. Janez pa je le zmirom odgovarjal: „Jaz moram molčati, — jaz moram

molčati!“ Kralj pa ves razkačen ukaže Janeza v ječo vreči. Sv. Janez pa zmirom stanoviten ostane. Kralj se še bolj razzerdi in pokliče rabeljne, naj Janeza na tezavnico denejo in mu ude raztegnejo. Rabeljni to storijo, svetemu možu vse ude strašno raztegnejo in najbolj občutljive ude z baklami žgó. Sveti mučenec vse tiho terpi in prenaša; več mescev je bil v ječi, potem pa zopet spuščen. Neki dan hudobni kralj skoz okno gleda in zagleda Janeza, kako domu gre. Stara hudobija mu zopet na misel pride; hoče vedeti spoved kraljičino; pokliče toraj Janeza in mu oestro zagrozi: „Ako mi ne poveš, kaj se kraljica spoveduje, boš v vodo veržen.“ Zvesti služabnik božji pa je bil pripravljen rajši umreti, ko grešiti, in kralju zopet odgovori: „Jaz moram molčati, — jaz tega ne povem, ne smem povedati!“ Kralj od jeze ves zmočen ukaže ga vreči v Moldavo ki skoz mesto Prago teče. Tako je zvesti duhovnik rajši dal svoje življenje, kakor da bi ravnal proti dolžnostim svojega stanu. — Tudi naše dni duhovniki svojim vernim delijo ssv. zakramente od zibelje do pokopališča, in jim tako pomagajo v svete nebesa; pa kako se jim vrača vsa njih skerb in ves njih trud? Na Nemškem je že več kot 100 duhovnikov v ječi zapertih, v Švajci so v nekterih krajih vsi duhovniki pregnani, tudi po družih deželah se duhovniki v družbah in shodih, po kerčmah, časnikih in bukvah zasramujejo in zmirjajo in morebiti ni več daleč tista ura, ko se bojo tudi po teh deželah duhovniki tožili, lovili, zaperali in preganjali. Čemu vse to? Zavolje tega, ker duhovniki serčno odgovarjajo in kličejo po svoji sveti dolžnosti: „Jaz tega ne morem, jaz tega ne smem; jaz moram Jezusov sv. nauk čisto oznanovati, moram svete zakramente po cerkveni zapovedi deliti, moram pravice sv. katoliške cerkve braniti.“ Sam večni Bog ve, kaj nas še čaka. Naj pa pride, kar hoče, duhovniki so in ostanejo največi dobrotniki vernega ljudstva, ker mu delijo svete zakramente, po katerih ljudem dotakajo milosti in dobrote, ki jih nam je Jezus na sv. križu pridobil, in ki nam odpirajo vrata nebeške. Zatorej ljubi moji! bodite hvaležni in pogostoma pa vredno prejemajte te svete zakramente!

Sklep.

Na mostih večkrat vidite podobo sv. Janeza Nep.; po duhovno je oblečen in perst na ustih derži. Iz današnje pridige veste, kaj to pomenja. Sveti Janez je bil duhovnik in je bil v vodo veržen za to, ker ni hotel kralju povedati kraljičine spovedi. Tudi vi imate duhovnike; Jezus sam jih je postavil, posvetil in vam jih je poslal po svojem skofu. Danes sem vam kratko pokazal, čemu da je Jezus duhovnike postavil? Postavil jih je, da vam oznanujejo Jezusovo besedo: poslušajte jih radi in zvesto pa po njih naukih ravnajte svoje življenje! Postavil jih je da vam ponavljajo neker-

vavo daritev sv. maše: hodite radi v sv. cerkev, bodite zbrani in pobožni pri sveti maši, da si nabirate dobrot in milost, ki nam izvirajo iz daritve sv. maše! Postavil jih je, da vam delijo svete zakramente in odpirajo studence, po katerih vam dotekajo nebeški zakladi Jezusovega odrešenja: prejemajte vredno te svete zakramente, zajemajte pogostoma iz teh nebeških studencev, da srečno dokončate svoj tek in dojdete v svete nebesa. Sv. Janez Nep. prosi Boga, da mi duhovniki zvesto spolnujemo svoje dolžnosti, prosi Boga, da vsi verni postanejo dobre ovčice Jezusove in da vsi vkup — pastir in čreda — enkrat v nebesa pridemo! Amen.

Pridiga za binkoštno nedeljo.

(I. Darovi sv. Duha; gov. M. H.)

„So bili napolnjeni vsi s svetim Duhom, in jeli govoriti v mnogoterih jezikih, kakor jim je sv. Duh dal izgovarjati.“
Apost. dj. 2, 4.

Vvod.

Sveta velikanoč, veseli praznik Jezusovega ustajenja, je tudi praznik ustajenja nature; stara mati zemlja se iz zimskega spanja zbudi. Lepe binkošti pa so god krepke mladosti za zemljo. Travniki in polje, gora in log nosi zeleno oblačilo mladosti in upanja, in ljube ptičice pojó svoje vesele pesmi. V ta lepi vigradni čas, v lepi čas omlajenja vse nature, padejo vesele binkošti, pade god prihoda sv. Duha, ki je v močnem pišu prihajočega vetra in v plamenu ognjenih jezikov nad apostole prišel in jih napolnil, da so nosili mlado vero Jezusovo po vesoljnem svetu, in da se je po njih omladil rod človeški v novem čistem življenju, kakor je prerok že prej prepeval: „Ti izpošlješ svojega Duha in omladiš obličje zemlje.“

Sveti Duh, tretja božja peršona, omladuje človeški rod skoz in skoz k veselemu, delavnemu kerščanskemu življenju, ker nam v svetih zakramentih svoje gnade deli, da postanemo ljubi otroci božji in zamoremo živeti kakor vredni otroci božji. Sv. Duh nas zbuja in oživlja za vsakoo dobro delo, ker razsvitljuje našo pamet in napeljuje in omehkuje nam veljo, da storimo, kar je prav in Bogu ljubo. Brez njegove gnade ne moremo nič dobrega in zasluznega za večno življenje storiti. Kar sv. Duh vedno v nas dela po razsvitljevanju pameti in napeljevanju naše volje, spozna se in

razodeva v sedmerih darovih, ki se darovi svetega Duha imenujejo, namreč: dar modrosti, dar spoznanja, dar sveta, dar učenosti, dar moči, dar pobožnosti in dar strahu Božjega.

Od teh darov sv. Duha hočem danes in jutre govoriti.

Pridi sv. Duh, razsvitluj in ogrej mene in ljube poslušavce moje, da bomo spoznali in umeli darove tvoje!

Razlaga.

Brez gnade sv. Duha ne moremo nobene lepe koristne misli imeti, kaj svetega hoteti ali kaj dobrega storiti, za vse to nam mora sv. Duh um razsvitljevati in serce ali voljo nam vnemati.

Danes govorim od razsvitljevanja našega uma; kako da sveti Duh um nam razsvitljuje, bote lahko spoznali, ako moje razkladanje štirih darov, modrosti, spoznanja, sveta in učenosti pazno poslušate. (Konec prihodnjič.)

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Ferčnik Lambert, župnik v Žabnicah in č. g. Košir Blaže, župnik v Žitaravesi, sta imenovana za knezoškofijska svetovalca. Fari sta dobila: č. g. Ledvinko Alojz faro Galicijo in č. g. Hubert vitez Gallenstein faro Rise. Č. g. Šuster Janez ostane kot provizor Podkloštrom. Umerla sta: č. g. Prandstätter Jan., župnik v Knezovi in kanonik v Brežah; č. g. Sibic Jak., župnik Podkloštrom. R. I. P.! Fari Staridvor in Podklošter ste razpisani prva do 12.; druga do 30. majnika.

Goriška nadškofija. Prevzv. knezo-nadškof so s porazumom dotičnih škofov sufraganov in c. k. namestništva v. č. g. Gabrievčiča Jož., dr. bogoslovja, špiritvala in začasnega profesorja nov. test., imenovali za stalnega profesorja v centralnem semenišči. Čast. g. Flapp Jan., dr. bogoslovja in dosedanji vikar stolne cerkve, pride kot špiritval v cent. semenišče.

Ljubljanska škofija. Č. g. Trepal Anton je dobil lokalijo Sela pri Šumbergu. Č. g. Masterl Ant. pride za kaplana k sv. Petru v Ljubljani. Umerla sta č. g. Reš Jan. dekan v Kranji in č. g. župnik Zaveršnik Fr. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Za oskerbnika Videmske dekanije je imenovan č. g. Mikuž Fr., kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Brežicah, za namest. Videmske fare pa tamošnji č. g. kapl. Janžek Edv. Umerla sta č. g. Rejic Ant., dekan v Vidmu in Sivec Tom. kapl. R. I. P.!

V Terzaški škofiji. Umerla sta č. g. Marcelja Jak. plovnik v Laniščah in Fragia como Juri, korar v Piranu. R. I. P.! Oba dva kraja sta izpisana.